

MƏDƏN GEOFİZİKİ VERİLƏNLƏRİ ƏSASINDA ÇÖKÜNTÜTOPLANMA PROSESİNİN TƏHLİLİ

V.M.Seyidov

Azərbaycan, ADNSU

Çöküntütoplanma prosesinin öyrənilməsi və təhlili geoloji cəhətcə olduqca mürəkkəb tədqiqat işi hesab edilir. Tədqiqat dövrü çöküntütoplanma prosesinin xüsusiyyətləri, toplanmış süxurların mənşəyi, yatım şəraiti, forması və s. öyrənilir. Hazırda bəzi geoloji məsələlər və onun səbəbləri hələdə dəqiqləşdirilməmişdir.

Çöküntütoplanma prosesinin yaranma xüsusiyyətləri uzun illərdir ki, geologi-geofiziki məsələlərlə məşğul olan alimlər tərəfindən öyrənilir. Lakin, buna baxmayaraq çöküntütoplanma prosesinin xüsusiyyətlərini əks erdirən məlumatlar mütəxəssislər tərəfindən hələlik tam aydınlaşdırılmamışdır. Bu səbəbdən də qeyd edilən istiqamətdə tədqiqat işləri aparılır və bundan sonrada uzun müddət aparılacaq.

Çöküntütoplanma prosesinin sürəti müxtəlif müddətlərdə fərqli olmuşdur və hazırda da fərqlidir. Neftçi alimlərimiz tərəfindən aparılmış tədqiqatlar nəticəsində müəyyənləşdirilmişdir ki, Azərbaycan ərazisində təxminən 1 milyon il ərzində toplanan çöküntünün qalınlığı 50-100 m arasında dəyişilir ki, bu qiymət təxmini olaraq 70 m götürülə bilər.

Nəzərə çatdırılan işdə qeyd edilən istiqamətlərdə təhlil xüsusiyyətli tədqiqat işləri yerinə yetirilmişdir. Burada müxtəlif çöküntülərin quyru potensialı ayrılardakı formaları təhlil edilmiş və bura daxil olan təsnifatlar dəqiqləşdirilmişdir. Tədqiqatdan alınan nəticələr bir sıra müxtəlif sahələrin quyru kəsilişlərində tətbiq edilmiş və çöküntütoplanma prosesinin bəzi xüsusiyyətləri öyrənilmişdir.

Bu iş Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun maliyyə dəstəyi ilə ərsəyə gəlmişdir – **Qrant №EIF-KETL-2-2015-1(25)-56/33/2.**